

Eiropas Prokuratūra (EPPO)

ES iedzīvotāju aizsardzība pret krāpšanu un korupciju

Eiropas Prokuratūra (EPPO) pirmā pārnacionālā prokuratūra, kurai ir tiesības neatkarīgi veikt noziedzīgu nodarījumu, kas apdraud ES finanšu intereses, izmeklēšanu un kriminālvajāšanu. EPPO uzsāks īstenot savas pilnvaras 2020. gada beigās un stiprinās Eiropas Savienības spējas aizsargāt nodokļu maksātāju naudu.

- » krāpšana saistībā ar PVN ciktā tas ir saistīts ar divu vai vairāku dalībvalstu teritorijām un zaudējumi pārsniedz vismaz 10 miljonus *euro*;
- » nelikumīgi, krāpšanas ceļā no ES budžeta gūtu līdzekļu, legalizēšana;
- » aktīva un pasīva korupcija vai līdzekļu izšķērdēšana, kas ietekmē ES finanšu intereses;
- » dalība noziedzīgās organizācijās, ja to mērķis ir veikt noziegumus pret ES budžetu.

institūcijā un tai nav pakļautības attiecību ar valsts iestādēm.

Informācijas saņemšana

Kompetentajām valsts iestādēm jāinformē EPPO par jebkuru apstākli vai faktu, kas varētu tikt atzīts par noziedzīgu nodarījumu tās pilnvaru robežās. Lai sāktu izmeklēšanu, EPPO var arī patstāvīgi ievākt informāciju no citiem avotiem, piemēram, ziņu reportāžām, privātpersonām vai trauksmes cēlājiem.

Kriminālprocesu uzsākšana un izmeklēšana Noziedzīgā nodarījumu faktisko apstākļu pārbaudi veic EDP. EDP veikto izmeklēšanu uzraudzīs Pastāvīgā palāta, kā arī Eiropas prokurors no tās pašas dalībvalsts, kurā savus pienākumus veiks EDP.

EPPO kriminālprocesus izskatīs dalībvalstu tiesas.

Būtiskas pilnvaras

Papildus izmeklēšanas un kriminālprocesu ālajām darbībām, kas EDP ir pieejamas, balstoties uz valsts tiesību aktiem, EDP (lietās, kur noziedzīgais nodarījums sodāms ar maksimālo sodu - brīvības atņemšana uz vismaz četriem gadiem) ir tiesības pieprasīt izmeklēšanas pasākumus, kuri noteikti EPPO Regulā. Minētajā ietilpst kratīšanas izdarīšana, noziedzīgi iegūtu līdzekļu arests, sakaru līdzekļu un personas

EPPO ir paredzēta arī papildkompetence - veikt izmeklēšanu un kriminālvajāšanu par jebkuru citu noziedzīgu nodarījumu, kas ir saistīts ar 2017. gada 25. aprīlī Eiropas Padomes pieņemtajā direktīvā par ES finanšu interešu aizsardzību (ES) 2017/1371 noteiktajiem noziedzīgajiem nodarījumiem

KĀ EPPO DARBOJAS?

Viens neatkarīgs birojs

EPPO būs viena institūcija, ko vadīs Eiropas galvenais prokurors, kurš sadarbosies ar Eiropas prokuroriem no katras iesaistītās dalībvalsts. Katras dalībvalsts tiesu sistēmā darbosies vismaz divi Eiropas deleģētie prokurori (EDP), cieši sadarbojoties ar centrālo biroju, kas atradīsies Luksemburgā. EPPO galvenais balsts ir tās neatkarība. Eiropas Prokuratūra neietilpst nevienā ES

EPPO KOMPETENCE

- » EPPO izmeklēs krāpšanas un citus noziegumus, kas apdraud ES finanšu intereses (noziedzīgi nodarījumi, kas iekļauti 2017. gada 25. aprīlī Eiropas Padomes pieņemtajā direktīvā par ES finanšu interešu aizsardzību (ES) 2017/1371): krāpšana, kas skar ES ieņēmumus un izdevumus;

EPPO STATISTIKA

Centrālā līmeņa atrašanās vieta **Luksemburgā**

Plānotais EPPO sākuma datums:

2020. gada beigās

**Minimālā lietas vērtība:
10 000+ EURO**

Krāpšana saistībā ar ES finansējumu
(izņēmuma gadījumos
zem 10 000 euro)

10 000 000+ EURO

Pārrobežu krāpšana PVN jomā

korespondences kontrole
u.c. EPPO Regulā noteiktās
kriminālprocesuālās darbības.

Personu izdošanu reglamentēs
Padomes Pamatlēmums (2002.
gada 13. jūnijs) par Eiropas
apcietināšanas orderi un par
nodošanas procedūrām starp
dalībvalstīm.

Horizontālās attiecības

Noteiktos gadījumos
kriminālprocesu varēs nodot
pirmstiesas procesa veikšanai EDP
no citas dalībvalsts. Atsevišķos
gadījumos un pēc tam, kad to
apstiprinās Pastāvīgā palāta,
Eiropas prokurors varēs veikt
izmeklēšanu savā izcelsmes
valstī, uzņemoties EDP pilnvaras,
atbildību un pienākumus.

Pastāvīgās palātas pilnvaras

Pastāvīgā palāta pārrauga
un vada izmeklēšanu, kā arī
kriminālprocesus, ko izmeklē
Eiropas deleģētie prokurori,
līdz ar to tai ir vairākas lēmumu
pieņemšanas pilnvaras.
Piemēram, pabeidzot izmeklēšanu,

Pastāvīgā palāta varēs
kriminālprocesu, balstoties uz
attiecīgā EDP ierosinājuma,
izbeigt arī gadījumā, ja
kriminālvajāšana nav
iespējama pierādījumu
trūkuma dēļ, iestājies
kriminālatbildības
noilgums, konstatēta
ne bis in idem principa
neievērošanu, spēkā
stājusies amnestija, spēkā
ir kriminālprocesuālā
imunitāte u.c.

Kriminālprocesa izbeigšana
neizslēdz kriminālprocesa
atjaunošanu jaunatklātu
apstākļu dēļ. EPPO Regulā
uzskaitītie kriminālprocesa
izbeigšanas pamati ir izsmeltoši.
Lietu nodošana tiesai Valsts
apsūdzību tiesā EPPO vārdā
uzturēs EDP, ievērojot attiecīgos
valsts tiesību aktus un EPPO
Regulu. Ja nacionālajos tiesību
aktos paredzētas vienkāršotas
iztiesāšanas procedūras,
piemēram, vienošanās, tad tās būs
iespējams piemērot.

ES IEDZĪVOTĀJU AIZSARDZĪBA

Visu ES iedzīvotāju interesēs
EPPO Regulā ir ietverti vairāki
tiesību aizsardzības mehānismi
attiecībā uz aizdomās turētajām,
apsūdzētajām personām,
lieciniekiem un cietušajiem.

EPPO kā jebkurai citai ES
institūcijai pilnībā jāievēro
Eiropas Savienības Pamattiesību
harta, īpaši tiesības uz taisnīgu
tiesu, juridisko palīdzību un
nevainīguma prezumpcija (47. un
48. pants), kā arī ne bis in idem
princips (50. pants).

EPPO jāievēro kriminālprocesuālo
tiesību jomā pieņemtajās ES
direktīvās noteiktie kriminālprocesā
iesaistīto personu tiesību

aizsardzības pasākumi un
mehānismi. Katra aizdomās
turētā vai apsūdzētā persona
varēs izmantot arī tās procesuālās
garantijas, kas tai pieejamas saskaņā
ar dalībvalstu tiesību aktiem.

Pārsūdzības tiesības

EPPO pieņemtie lēmumi tiks
pakļauti pārsūdzības mehānismam,
kas tiks nodrošināts atbilstoši
dalībvalsts likumdošanai, kurā
EPPO veiks izmeklēšanu.

Eiropas Savienības tiesa (EST) varēs
sniegt prejudiciālus nolēmumus
jautājumos par EPPO procesuālo
darbību tiesiskumu; ES tiesību
aktu normu interpretāciju vai
spēkā esamību; tostarp EPPO
Regulu un tās normām attiecībā
uz EPPO kompetenci pēc būtības
vai attiecīgās kompetences
īstenošanu saistībā ar strīdiem par
kriminālprocesa piekritību.

Sadarbība ar partneriem

Lai efektīvi funkcionētu, EPPO
nevar darboties izolēti. Tai
jāveido attiecības un sadarbība ar
iestādēm un dienestiem: Eurojust,
OLAF un Europol saglabās savas
pašreizējās funkcijas Eiropas
Savienības budžeta aizsardzībā un
cieši sadarbosies ar EPPO. EPPO
sadarbosies arī ar dalībvalstīm, kas
neietilpst tajā.

Vairāk

Ievadinformācija par EPPO

https://ec.europa.eu/info/law/cross-border-cases/judicial-cooperation/networks-and-bodies-supporting-judicial-cooperation/european-public-prosecutors-office_en

Eiropas Savienības
Publikāciju birojs

Seko mums

<https://www.facebook.com/EUJustice/>
https://twitter.com/EU_Justice

Fotoattēli: © AdobeStock, Arens
© AdobeStock, Marco Scisetti
© AdobeStock, Iliya Mitskavets

© Eiropas Savienība, 2019
Šī dokumenta tulkojumu sagatavoja Latvijas
Republikas Prokuratūra sadarbībā ar Eiropas
Juridiskās tālākizglītības tīklu (EJTN).